

СЕКЦІЯ 5

ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВИХ, ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА АДВОКАТУРИ

Колодій Анастасія Миколаївна
студентка 1-го курсу магістратури
факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕТИКА АДВОКАТА У ПОЗАРОБОЧИЙ ЧАС

Етика адвоката є складовою частиною духовної культури юриста, системою законодавчо визначених, історично та природно сформованих моделей поведінки й комунікації у робочий та позаробочий час, які мають відповідати нормам моралі суспільства і державній духовності. Особливістю адвокатської етики є те, що вона включає в себе моральне значення професії адвоката, а також закріплюється нормами права, регламентується статутами та інструкціями. Та все ж, сьогодні відсутній єдиний комплексний регулятор поведінки етики юриста, зокрема адвоката, крім Правил адвокатської етики.

Правнича етика формувалась протягом попередніх часів, в якому можна прослідкувати ряд сталих закономірностей, зокрема залежність змісту етики адвоката від соціального та правового, культурного розвитку суспільства, духовного досвіду минулих поколінь.

Зрозуміло, що нормувати всі аспекти етики адвоката неможливо. Про те, правник має уміти відстоювати та обґрунтовувати певну юридичну позицію, сприяти юридичній зацікавленості громадян, підвищувати авторитет правової науки. Адвокат своїми професійними діями повинен виявляти повагу до права, повинен довести, що саме він є працівником юридичної сфери та правозахисником [1, с. 36]. Не залежно від періоду доби правник повинен пам'ятати про основне своє покликання, головної мети і сенсу життя – піклування про людей та служіння їм.

Адвокат має вміти розумно організовувати свій робочий час та час для дозвілля і відпочинку для зняття емоційної напруги, відновлення фізичної енергії та особистого розвитку.

Стиль поведінки адвоката є однією з основ належної його професійної діяльності. Таку поведінку суб'єкта можна визначити внутрішніми (уміння керуватися нормами поведінки, що є загальноприйнятими у суспільстві) та зовнішніми (манери, реальні вчинки, одяг особи, рівень володіння літературною мовою) чинниками. Під словом «манери» слід розуміти комплекс звичок у поведінці особи, які проявляються у ставленні до співрозмовників, формі спілкування, певних деталях поведінки, зокрема й у дрібних, на перший погляд, рухах, які повсякчасно повторюються. Манери можуть бути як позитивні, так і негативні в залежності від рівня моральності, життєвого досвіду та вихованості особи [2, с. 91]. Варто також зауважити, що перше враження про людину стає остаточним.

Фундаментальною складовою процесу реалізації загальновизнаних норм поведінки вважаємо зовнішній вигляд, правильна постава, тверда та пряма хода, підігнаний по фігурі одяг, навощене взуття. Неохайний зовнішній вигляд адвоката не викликає довіри. Підсумовуючи, можна визначити поняття індивідуального стилю поведінки адвоката, під яким слід розуміти комплект дій суб'єкта, які визначають його місце та роль в суспільстві. Враховуючи вищезазначене, правник має вміти об'єктивно оцінювати себе. Однак, зайва увага до своєї особистості та бажання привернути до себе як можна більше її, вирізнення неординарністю може призвести до створення штучного авторитету, який в подальшому тільки нашкодить йому.

Культура комунікації не успадковується, оскільки засвоєння закономірностей спілкування є наслідком виховання. Правник повинен навчитись спілкуватися з колегами та населенням, засвоїти загальноприйняті правила поведінки. Під час спілкування вагоме значення має перш за все культура мовлення, яка дає впевненість у собі та переконливості по відношенню до оточуючих. Оволодіння культурою мовлення є процесом постійним. Безумовно, із збільшенням потоку інформації, а особливо юридичної, залишається важливим вміння ла-

конічно, точно і доречно формулювати думки як усно, так і на письмі. Нечітка, скупа мова, з частим вживанням тавтології вказує на обмеженість світогляду, низький рівень впевненості та компетенції. Про культуру листування, тактовність та повагу у спілкуванні юрист повинен пам'ятати завжди. Оскільки адвокат виступає суб'єктом права, його культура мовлення зобов'язує притримуватись закріплених правил та норм комунікації як в робочий час, так і поза ним, за що він несе особливу відповідальність [3, с. 146–147].

Адвокат безумовно живе в суспільстві. Він має коло родичів та друзів, спілкується з ними, з ким колись працював, навчався в одній школі, або інституті тощо. Відповідно, з цими людьми не слід втрачати спілкування. Однак важливо, щоб таке спілкування не зашкодило професійній діяльності, не перешкоджало нормам правничої моралі. Найнебезпечнішою для адвоката є товариство з особами, які вчиняють тиск, маючи на меті отримати певні незаконні послуги. Де-хто умисно, прикриваючись знайомством з адвокатом, вчиняє явно протиправні або навіть злочинні діяння. Контактуючи з знайомими та близькими людьми, адвокат повинен пам'ятати та дотримуватись правил адвокатської етики, не розголошувати дані, що отримані під час зайняття професійною діяльністю.

Як один з основних елементів правничої деонтології, зовнішня культура адвоката дає підстави населенню приймати певні уявлення про адвокатів, їхню компетенцію. Це формує первинне враження про адвоката та впливає на думку про нього, перш за все не як про професіонала чи фахівця, а як про особу. У вільний від роботи час вдома, в побуті, в оточенні сусідів адвокат не повинен забувати про такі риси як тактовність, чуйність, гостинність, добропорядність.

В сімейному житті професія адвоката також має неабиякий вплив і вимагає певної належної поведінки. Це насамперед високий рівень моральності, оскільки не може бути розбіжності в поглядах моральності в робочий та позаробочий час.

Таким чином, особливості характеру праці адвоката вимагають особливої уваги до його зовнішньої культури. Це зумовлюється насамперед тим, що адвокати виконують важливу соціальну функцію.

Необхідно отримувати нові знання, розвиватись в різних галузях науки та культури, розвиватись у соціально-творчих напрямках, щоб сформувати таку зовнішню культуру, яка б несла в собі цінність та повагу до адвокатської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Сливка С.С. Професійна культура юриста (теоретико-методологічний аспект). Львів: Світ, 2000. 336 с.
2. Сливка С.С. Юридична деонтологія: підручник. Вид. 2-е, перероб. ідопКиїв; АТІКА, 2003. 296 с.
3. Білечук П. Д., Сливка С.С. Правова деонтологія/ за ред. акад. Білечка П.Д. Київ: АТІКА, 1999. 320 с.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Кісліцина І. О.

Лоншакова Валерія Сергіївна

студентка І-го курсу магістратури

факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕТИЧНІ ПИТАННЯ В РОБОТІ СЛІДЧОГО ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Досудове розслідування є невід'ємною функцією кожного органу, який займається слідчою діяльністю, а слідчі є ключовими людьми, які відіграють найважливішу роль у виконанні мети досудового розслідування. Слідча діяльність набуває особливої актуальності й сьогодні, коли рівень злочинності зростає, а слідчі працюють з максимальним фізичним та моральним навантаженням і, тим самим, наражаються на жорстокі прояви злочинності, інколи перебувають в екстремальних ситуаціях, здійснюють безліч невідкладних та важливих заходів, приймають відповідальні рішення згідно з процесуальним законодавством. При цьому жодні негативні чинники не повинні впливати на додержання слідчим високих моральних якостей: він повинен залишатися ідеалом непідкупності, моральної чистоти, скромності, берегти й примножувати найкращі традиції слідчої діяльності [1, с. 104].